

Viera Damboráková

PÍSANIE A SLOHOVÁ VÝCHOVA

v 2. ročníku ZŠ

Metodické poznámky

Viera Damboráková

Písanie a slohová výchova v 2. ročníku (1. a 2. zošit)

Komunikácia písanou rečou

Obsah

I. Úvod do slohovej výchovy v 2. ročníku

II. Štruktúra strán v písankách

III . K didaktickej stránke, k práci s písankami

IV. K práci na jednotlivých stranách

1. časť – cvičenia zamerané na:

a) písanie s porozumením

b) grafomotorickú stránku

2. časť obsahuje:

a) text, motivačnú báseň

b) jazykové cvičenia

3. časť – cvičenia zamerané na:

slohové vyučovanie, komunikáciu písanou rečou

4. časť cvičení

doplňujúce, relaxačné a výtvarne tvorivé

V. Nadväznosť písaníek na učebnicu Čítanka pre 2. ročník

1. Prepojenie tém, obsahová zhoda textov

2. Čítanie s porozumením, práca s textom

VI. Voľné písanie, vyjadrenie vlastných názorov

I. Úvod do slohovej výchovy v 2. ročníku

Sloh v druhom ročníku nie je možné chápať len na úrovni ústneho prejavu. Tento ročník je začiatkom výraznejšieho písomného vyjadrovania . Je potrebné, aby dieťa používalo svoju písanú reč, pretože už jej elementárne základy vie – dokáže písať celé vety. V rámci slohu nejde o písanie dlhých súvislých prác, ale o krátke vyjadrenie, riešenie problému, zaujatie stanoviska, získanie informácií, vyjadrenie svojich pocitov, chápanie blízkych, pozorovanie vecí prostredníctvom zmyslov a pod. Vyučovanie slohu nabáda k spoločnému prežitiu príjemného, veselého, k zapojeniu sa do reálnych detských situácií. Primeranou záťažou, tvorením viet, vyjadrením myšlienok v jednoduchej písomnej podobe si upevňuje základné zručnosti potrebné pre neskoršie tvorenie písaného slohu i tvorivé písanie.

Písanky nadväzujú na Štátny vzdelávací program, podporujú rozvoj komunikácie. Sú viac prepojené so slohovým vyučovaním, čo dáva priestor na rozšírenie detského slovníka a jeho aktívne používanie. Kladom písaniek je posilnenie komunikácie písanou rečou, ktorá je prispôsobená úrovni veku 7 – 8 ročného dieťaťa. Nezaťažuje ho, ale pomáha rozvíjať vyjadrovacie a štylizačné schopnosti. Slohové cvičenia vyplývajú z básne, ktorá je takmer na každej strane. Neplní len motivačnú úlohu, ale dá sa do nej priamo vpisovať, s ňou pracovať, alebo robiť následne ďalšie cvičenia. Ponúkajú mnohostranné využitie textu s cieľom nenarušiť autorov zámer, ale posunúť ponímanie a cítenie slova dieťaťom. Základom je čítanie a písanie s porozumením.

II. Štruktúra strán v písankách

Text určený na odpis a prepis **v prvých úlohách na strane** je písaný väčšinou písanými písmom. Slúži predovšetkým ako predloha na upevňovanie písania správnych tvarov písmen, ich spojení, vzťahov medzi nimi, ale napomáha aj čítaniu písaného písma. Stanovené ciele sa plnia prostredníctvom prepojenia písania s jazykovým vyučovaním, čítaním a slohom. Rešpektujú osobitosti daného veku pokiaľ ide o ich obsah i rozsah.

Druhú časť tvorí motivačná báseň s myšlienkou, ktorá tematicky nadväzuje na obsah článkov v čítanke. Väčšinou sa pracuje priamo v básni. Niektoré cvičenia sú viac jazykové, iné viac zamerané na čítanie s porozumením alebo slohu.

Posledná časť cvičení má slohový charakter. Plní ciele a úlohy, ktoré sú na dieťa kladené cez záväzné požiadavky obsahového a výkonového štandardu na vyučovanie slohu. Cieľom je priblížiť deťom svet poézie cez ich svet, humor, nadsadenie a hry.

Píše sa v nej väčšinou písaným písmom. Pri šírke riadkov, veľkosti a pomere písmen boli dodržané základné parametre pre tento ročník.

Ilustráciu začne kresliť ilustrátor a dokončuje ju dieťa. Vychádza z čítania s porozumením.

Zošity majú hravý charakter, mali by plniť nie len funkciu vzdelávaciu, ale i tvorivo – relaxačnú.

III. K didaktickej stránke, k práci s písankami

Písanky sa môžu viazať na platné učebnice – Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl i na Čítanku pre 2. ročník základných škôl (viď TVVP). Dá sa však s nimi pracovať aj nezávisle na akomkoľvek texte. Napomáhajú upevňovaniu percepčno-motorických zručností, čítaniu a písaniu písmen tlačenej a najmä písanej abecedy. V tomto období je potrebné precvičovať aj čítanie písaného textu, najmä ak sa má vo vyučovacom procese používať písané písmo. Na trhu je k dispozícii málo takýchto učebných materiálov, ktoré by uvedené špecifické ciele plnili.

Využíva sa v nich odpis, prepis, práca s textom. V rámci posilňovania pamäťových, klasifikačných a aplikačných zručností sa dbá na zapamätávanie základných informácií s možnosťou vedieť ich použiť v praxi. Sleduje postupné a cieľavedomé rozvíjanie kompetencií – poznávacích i rečových.

Pozornosť je venovaná posilňovaniu analytických zručností, fonologických schopností – analýze zvukovej roviny jazyka na úrovni vety, slova, slabiky, sledovaniu rýmu a identifikácii literárnych žánrov. Nielen v ústnej ale aj v písomnej forme sa rozvíjajú tvorivé zručnosti žiaka.

S písankami odporúčame pracovať 2-krát týždenne v rámci jazykového vyučovania alebo čítania. Ide v nich o dôsledné prepojenie všetkých zložiek. Prostredníctvom takéhoto spôsobu práce je možné postupné zlepšovanie kvality písania a písma dieťa. Na každej strane zošita, odporúčanej

na jednu vyučovaciu hodinu alebo hodinu s následnou domácou úlohou, rešpektujeme primeraný čas na písanie. Formou hier pracujeme so slovami, vetami, ktoré patria k hlavnej myšlienke každej strany. Tematicky sa obsah básne viaže na obsah článku v čítanke a umožňuje realizovať zážitkové učenie.

Jazykové javy sa utvrdzujú súbežne s čítaním a písaním celých myšlienok, nielen izolovaných spojení, takže učenie prebieha prirodzenejším spôsobom. Žiaci vypracovávajú úlohy písomne na základe prečítaného, počutého, prežitého. Svoje texty môžu pred spolužiakmi odprezentovať. Podporujeme u nich zaujatie vlastného stanoviska, obhájenie názoru, zdôvodnenie príčin. Žiaci na úlohách pracujú samostatne, v dvojici, v skupine alebo spoločne s celou triedou (frontálne vyučovanie).

IV. K práci na jednotlivých stranách

Prvá časť – úlohy zamerané na:

a) písanie s porozumením

Nácvik písania písmen je úzko prepojený s porozumením slov, dvojíc slov alebo viet. S písmenom, slabikou, slovom sa manipuluje na základe porozumenia významu a vzťahov.

- Dopĺňanie alebo vynechávanie písmen na začiatku alebo konci slov, príp. zvýraznených písmen v slovách.
- Výber slov z viacerých možností a ich dopĺňanie do slovných spojení.
- Zamieňanie prvej slabiky v slove za inú, z nových slov sa tvoria slovné spojenia.
- Tvorba vhodného mena podľa koncovky slova, zdôvodnenie voľby.
- Tvorba nápisov na predajňu.
- Vtipné úlohy na odvodenie dievčenských mien od chlapčenských pre dračie dievčatá (Duborez, Skalybuch, Riekonor, Horyval), tvorba mien pre chrobáčikov podľa charakteristickej vlastnosti tak, aby sa rýmovali, tvorba mien pre psov so začiatočným písmenom Q. Žiaci sa vo viacerých prípadoch učia písať vlastné mená.

- Vkladanie dvojhĺasky do slov, dopĺňanie sa druhej slabiky slova.
- Rozlišovanie jednoslabiĎných a viacslabiĎných slov.
- Priradovanie slovných spojení k vhodnému slovu.
- Skladanie slov zo slabík a ich dopĺňanie viet. Obmieňanie tvarov slov v slovných spojeniach, výber slova podobného významu.
- Tvorba zdrobnenín, sloviac na určené písmeno, mien zvierat podľa zvuku, ktorý vydávajú. Tvorba slov, v ktorých je dané písmeno, mien detí z rôznych krajín. UrĎovanie vlastností vecí.
- Dopĺňanie mäkkých slabík di, ti, ni, li do slov na základe počutia. Práca so slovami s tvrdou slabikou ly/lý. Osobitosti písania mäkkého i/í po tvrdej spoluhláske.
- Sledovanie rozdielov vo význame slova v slovných spojeniach pri zmene dĺžky samohlásky y/ý alebo mäkkého i na tvrdé y: pustí do záhrady – pustý hrad, líže lízanku – voskuje lyže, tíško zvoní – medené zvony.
- Vkladanie slabiky de, te, ne, le do slov a sledovanie ich výslovnosti.
- Maľované písanie s dopĺňovaĎkou.
- Tvorba iného názvu básne.
- Skrátit' vetu, nahradiť v nej niektoré slová, napísať odpoveď na otázku. Tvorba rôznych druhov viet, dokonĎit' zaĎatú vetu.

b) grafomotorickú stránku

Predlohou na precviĎovanie správnych tvarov písmen a ich spojení sú písané tvary slov, slovných spojení a viet zamerané na precviĎenie konkrétnych písmen. Upozorňujú na sklon, veľkosť a hustotu písma. Prostredníctvom prepisu a odpisu sa precviĎujú tvary malých i veľkých písmen. Súbežne s precviĎovaním tvarov písmen rozlišujú žiaci samohlásky a spoluhlásky.

- Sledujeme spojenia písmen, v ktorých robia žiaci chyby, napr. -zd-, -žd- , -dz.
- Pozornosť venujeme písmenám s veľkým oválom O, G, písmenám H, C, G, ch, písmenám s dolným zátrhom a vratným ťahom – V, U, W. PrecviĎujeme správne písanie písmen Q, q. Písmeno x sa píše na zaĎiatku, v strede i na konci slova.
- PrecviĎuje sa písania zádrhov pri písmenách E, K, R. Rozlišujeme písanie e/ä .

- Súbežne s jazykovým vyučovaním sa opakujú všetky písmená. Vo väčšine prípadov sa precvičujú súbežne veľké i malé písmená. Pozornosť sa sústreďuje na písanie interpunkčných znamienok, dlhých samohlások, písanie slov, v ktorých je vokáľ.
- Písané slabiky sa spájajú do slov, dopĺňajú sa znamienka na konci vety, píšu oslovenia, pracuje sa s rôznymi druhmi viet. Písanie má podporovať čitateľnosť písma a celkovú úpravu písaného textu.
- Rešpektuje sa veľkosť, pomer veľkých a malých písmen, sklon a vzdialenosť.
- Venuje sa pozornosť písaniu veľkých písmen na začiatku slova, vety. Pri preberaní samohlások sú to písmená A, E, I, Y, O, U. Pri písaní spoluhlások sú dané do vzťahu buď písmená s rovnakými prvkami D, S, Z (majú zádrh, vlnu) alebo vizuálne podobné písmená B – R a S – Z.
- V slovách a vo vetách nepriamo upozorňujeme na správne pripájanie písmen s veľkým a malým zátrhom i bez zátrhu. Súbežne s jazykovým vyučovaním píšeme na správnom mieste dĺžne nad písmenom, najmä pri písmenách ú, í.
- Sleduje sa stredná a dolná výška písmena. Dôležité je pripájanie na malý zátrh – slová so slabikami bä, vä, be, ve, ba, va. Precvičuje sa písanie písmen i, í, pripájanie Iv, vi, písmená s horným a dolným zátrhom – U, M, r, u, ú. Utvrdzuje správne písanie vratného ťahu – mú, hú, ru, bu, nú.
- Vyhľadávajú a vypisujú sa slová s dvojhláskou ia, ie, iu a slabikou ja, je, ju. Precvičuje sa písanie vokáľa v dvojhláske ô.
- Precvičuje sa písanie tvrdých spoluhlások H/h, Ch/ch, K/k, G/g.
- Sluchovo sa rozlišujú hlásky h/k, písanie mäkkej slabiky s dĺžňom a bez dĺžňa – či/čí, dži/dží, ži/ží, ši/ší. Precvičuje sa písanie mäkkeňov na veľké i malé písmená – Ď/d', Ť/t', Ň/ň, Ľ/l'.
- Odpisujú sa mená so slabikami di, ti, ni, li, ktoré tvrdo vyslovujeme, vkladajú sa mäkké slabiky de, te, ne, le do slov. Rozdeľujú sa viacslabičné slová rozdeľovníkom, píšu sa interpunkčné znamienka: dvojbodka, čiarka, bodka, zátvorky, pomlčka, výkričník, otáznik. Niektoré cvičenia sú zamerané aj na písanie tlačných písmen.

Všetky tieto ciele a osobitosti sú naznačené konkrétne pri každej vyučovacej hodine v priloženom pláne.

V druhej časti sú zaradené:

a) text, motivačná báseň

Žiaci sa stretávajú vo väčšej miere s poéziou pre deti a jej tvorcami. Pracujú s hodnotným textom básne. Cieľom je primeranou formou viesť dieťa k cíteniu poézie, sledovaniu hry so slovom. Hľadajú v nej podstatné, vnímajú jej osobitosti a všímajú si posolstvo. Báseň plní nielen motivačnú úlohu, ale je prípravou na malú slohovú úlohu. Trénujú sa v nej jazykové javy, pracuje sa s témou. Prístup k poézii je primeraný vekovým osobitostiam.

Výrazne sa sleduje obsahová stránka.

- Žiaci si všímajú napr. ako pôsobí ten, kto sa vychvaľuje. – Vyzerá ako by pojedol otruby, keď sa sám chváli do trúby (B. Droppa). Akú silu má obdarovanie iných? – (J. Rezník: Z čoho rastie vianočný stromček?).
- Vyjadrujú pekný vzťah človeka k prírode, dianiú okolo (Ľ. Kepštová: Na odlete).
- Zisťujú, ako sa chránime pred ochorením (M. Miková: Bacil Jožko).
- Všímajú si prirovnania – lastovičky sú ako noty (J. Pavlovič: Jeseň), cencúl má nos ako chobot (Ľ. Kepštová: Ufňukaný cencúl), hrášky sú ako peniažteky (J. Pavlovič: Struk).
- Stretávajú sa s metaforou: myšlienky sa predierajú hustým lesíkom (J. Pavlovič: Hlava), zima vešia biele záclony, natiera chadným snehom chrbty striech (M. Miková: Zima aranžérka).
- Všímajú si možnosti hry so slovami – napr. použitie slov bedľa, knedľa, jedľa, zjedla (J. Navrátil: Na hubách), Dolná Strehová je v strehu (D. Wagnerová: Snehobor)...
- Niektoré texty rozširujú dieťa obzor poznania (text o dievčatku Fumiko).
- Charakterizujú sa osobitosti ročných období (B. Droppa: Vták si zobák ladí, M. Černík: Kedy má púpava sviatok). Sledujú sa osobitosti prírody, života zvierat, vtákov, ich ochrana (B. Droppa: Radujte sa, smutné vrby, D. Hevier: Bystrina, J. Pavlovič: Hus v zime, D. Hevier: Tetrov, J. Pavlovič: Drozdy, L. Kvasnička. Lastovičky, J. Čápka: Aký je to vták).

- Niektoré básne pozitívne obohacujú spolužitie detí (J. Čápka: Dlhonos, M. Černík: Jamka pre gul'ôčku), zaoberajú sa vzťahmi v rodine (J. Pavlovič: Kolená, B. Droppa: Mamkine dlane), pomáhajú deťom riešiť problémy (J. Navrátil: Kl'účová dierka, J. Rezník: Antivírus, B. Droppa: Husličky), nabádajú k ochrane životného prostredia (Š. Moravčík: Papier znesie všetko).
- V zošitoch sú zaradené aj básne z ľudovej slovesnosti (Zatváranka, Pletieme my reťaz).
- V textoch je možné nájsť aj množstvo vtipu – Na čo slúži slonej mamke chobot? (L. Kepštová), Ako by dopadol lenivý Jožko v Afrike? (J. Pavlovič). Drak chodil robiť dav na futbal (L. Feldek), ak šteňa krmíme špenátom, sfarbí sa do zelena (B. Droppa), z metiel vzniká metelica (J. Pavlovič).
- Humorné texty deti pobavia (D. Hevier: Smiechuliak, J. Rezník: Mačkyšou, J. Čápka: Pochabé otázky).
- Niektoré texty sú prepojené s ľudovou rozprávkou – Medovníková chalúpka, Tri kozliatka, Janko Hraško, O troch grošoch, Mechúrik Koščúrik s kamarátmi.
- Zvončekové písmo (D. Podracká) poukazuje na správne písanie listov.
- Žiaci rozlišujú, kto vetu povedal, odpovedajú na otázku Prečo? Vyhľadávajú dôležité informácie, napr. Čím sa živia drozdy? (J. Pavlovič: Drozdy).
- Zdôvodňujú niektoré situácie – Prečo cencúl' presmoklil celú noc? (L. Kepštová: Ufňukaný cencúl').

Iné cvičenia sú tvorené voľne podľa článku v čítanke. Podnecujú k zaujatiu stanoviska k obsahu textu, žiaci v nich vyjadrujú svoj názor.

b) jazykové cvičenia

Precvičeniu jazykových javov napomáha čítanie s porozumením a následne písanie s porozumením. Súbežne s učebnicou slovenského jazyka sa utvrdzujú aj jazykové javy. Cvičenia ponúkajú priestor na precvičovanie písania veľkých písmen na začiatku vety, dotvorenie básne, dopĺňanie slov do básne podľa významu. Dopĺňa sa slabika a slovo tak, aby vznikol rým, rozlišuje sa tvrdá a mäkká slabika. Vyberajú sa slová z viacerých alternatív a vkladajú do básne. Vyhľadávajú samohlásky krátke a dlhé, tvrdé a mäkké spoluhlásky, slabiky, dopisujú dvojhásky. Vysvetľuje sa význam slov. Zaradené je pamäťové písanie básne. Dopĺňajú sa rozlišovacie znamienka. Vysvetľuje sa myšlienka básne. Vyberajú sa slová opačného významu, vkladá sa posledné slovo do každého verša a naopak vyberá sa vhodné prvé slovo verša. V textoch žiaci zakrúžkujú mäkké spoluhlásky, mäkké slabiky, sledujú vznik nového slova, vpisujú slabiku „li“ v slovesách. Podľa sluchu píšú mäkké a tvrdé i/y v slabikách. Podčiarkujú slová, ktoré sa

rýmujú. Prostredníctvom týchto cvičení precvičujú písanie slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li. Určuje sa počet hlások, slabík vo verši. Rozdeľujú sa slová na slabiky. Podčiarkujú sa v básni slová, ktoré vyjadrujú napr. čo lastovičky urobili. Vyhľadávajú sa slová so slabikou, v ktorej je r, í. Tvoria sa vymyslené slová, ktoré sa vkladajú do básne, napr. Š. Moravčík: Pletieme my reťaz. Text básne sa rozširuje o nové slová, napr. M. Miková Splnené sny, alebo o vlastné slová –Š. Moravčík: Obrí deň. Zamieňajú sa slová v básni – D. Hevier: Bystrina. Voľne tvorené texty slúžia na precvičenie jazykového javu, napr. písanie i/y v slovách s tvrdou alebo mäkkou slabikou.

Tretia časť – úlohy zamerané na:

slohové vyučovanie a komunikáciu písanou rečou

Samostatné písanie je zaradené do poslednej pracovnej úlohy na každej strane.

Slohové vyučovanie vždy nadväzuje na básneň.

- Dieťa **píše list** pre dážd' na kapustný list (D. Wagnerová: Kapustné hlavy), strecha **podá sťažnosť** na komín do novín (J. Čápka: Strecha a komín). Žiak vymýšľa **nápisy** na predajne pre chrobáčky v lese. **Víta** draka vo svojej obci, pokračuje v písaní básne. Píše **esemesku**, v skupine navrhuje jednoduchý **plagát** o predaji gaštanov. Dieťa píše, o čom rozmýšľa, vysvetľuje význam vety, všíma si **oslovenie**, podľa textu básne **predstavuje** hlavnú postavu (J. Pavlovič: Sedmospáč).
- **Obmieňa myšlienku** básne, sleduje následok svojho počínania – Ako sa sfarbí šteňa, ak ho nakrmíme zeleninou? **Hodnotí**, čo je podľa básne na konaní hlavných postáv prijateľné a čo neprijateľné. **Vysvetľuje** význam slovných spojení použitých v básni, všíma si spôsoby **podakovania**. Píše **odkaz** vodných vtákov na zamrznuté jazero, **inzerát** o kúpe lyží pre medveďa Miša, **adresu** pani zimy. Vymýšľa **pozdrav**, ktorý píše mesiac slniečku. **Rozmýšľa** nad tým, ako vylepšiť ježibabin lietajúci stroj. **Tvorí vety** o tom, ako sa chrániť pred ochorením. Píše **rozlúčenie**.
- **Zaujíma stanovisko** k textu – o putovaní betlehemskeho svetla. Píše krátke **prianie** spolužiakovi, ktorý je cez Vianoce v nemocnici. Dieťa **zvažuje**, čo by sa mohlo udiat', keby v obci napadlo veľa snehu. Krátko **opíše** svoju hračku. **Hodnotí ilustráciu**. Opisuje vzhľad d'atľa, ozembuchu. Tvorí iné **nápisy** básne.

- Dieťa **zdôvodňuje, odpovedá na otázky**. Píše, čo je zaujímavé na tetrovovi, zisťuje, z čoho by mohol ochorieť Smiechuliak (D. Hevier). Vyjadrujú svoj **názor** – páčilo/nepáčilo sa mi. **Píše mail** o tom, ako sa na potoku lámu ľady, **čo počuje a vidí** večer v lese (Zatváranka – ľudová).
- Hľadá **riešenie situácie** – napr. Čo urobíš, keď nájdeš spadnuté hniezdo? Ako sa budú správať Janíčko a Marienka, keď pôjdu druhýkrát do lesa? Ako sa zachováš, keď sa niekto v tvojej blízkosti posmieva druhému?
- Sleduje **dejovú postupnosť** rozprávky. Pri tvorbe viet používa slová z rozprávky. Píše **želanie**, vety o lese. **Pokračuje v myšlienke básne** – napr. Ako chcel rozveseliť dáždik smutný potok? (B. Droppa: Radujte sa, smutné vrby).
- Píše **adresu prijímateľa a odosielateľa**.
- Dieťa sa vyjadruje o svojich kladných a negatívnych pocitoch – akú hru sa rado hrá, kedy je s mu s dedkom veselo a príjemne. Zostavuje pekné vety o mame a o tom, koho má rado.
- Píše o svojom **priani** – Kto by ťa mal čakať za kľúčovou dierkou?
- Zostavuje **inzerát**, v ktorom sa hľadá stratený pes Osmidunčo Kristy Bendovej.
- **Uvažuje**, prečo nemôže byť počítač jeho najlepším priateľom.
- **Hľadá riešenie** z nepríjemnej situácie – Kam by si sa vybral putovať, keby ti bolo všakovak?
- **Tvorí nápisy** na tabuľky pred školou.
- **Rozširuje text** básne podľa návrhu.
- Rozmýšľa nad **ospravedlnením** svojho počínania.
- **Zisťuje**, ktoré diela napísali dvaja naši spisovatelia. Vyhľadáva informácie, odpovedá na viaceré otázky.

Rozsah samostatného tvorenia viet nie je veľký, výrazne je rešpektovaná primeranosť danému veku.

Štvrtá časť úloh je:

doplňujúca, relaxačná a výtvarne tvorivá

Cieľom výtvarných hier je nielen podporenie tvorivosti, fantázie, uvoľnenie napätia, ale aj čítanie s porozumením. Žiak zisťuje, čo a ako dotvoriť, doplniť. Dokresľuje, kadiaľ sa predierajú myšlienky, ranné zore, slona, Jožka, ako cvičí na liane, čo môže nazbierať v lese. Dotvára ilustráciu – kreslí dráčika, lastovičky na drôte, slimáka, hrášky „v peňaženke“. Navrhne plagát o predaji gaštanov. Vymýšľa a kreslí svoje šteňa sfarbené podľa toho, čo zje. Skryje prasiatka do kukurice, Martušku posadí na somárka. Dokresľuje k ovečkám hôrku, medveďovi pridá lyže, na stromy „zavesí“ záclony ako zima. Kreslí, čo je v džbáne, hudobný nástroj a pod. Dotvára hlavu ježibaby, vodu pre kapríka, svetlo do lampášika, krajinu, v ktorej pracuje snežný pluh. Doplní, čo šíri komín okolo seba. Dokreslí strigu k ozembuchu. . .

Cieľom je vtipne pokračovať v kreslení obrázka, ktorý začal kresliť ilustrátor.

Napríklad hus stojacu na ľade, myš ku gajdám. Tetova je potrebné vyfarbiť, dokresliť mačku, vtáka na ľadovej kryhe, les v noci. Do hniezda vkladá dieťa malé drozdíčatá, „postaví“ medovníkovú chalúпку, dokončuje hlavu Dlhonosa. Spoznáva tvar listov púpavy, kreslí vtáky do koruny stromov. Dotvára obrázky – jamku pre gul'ôčky, vrbu, kroj chlapca a dievčaťa. Na groše dokreslí portrét kráľa. Môže si nalepiť do zošita fotografiu dedka, alebo niekoho, koho má rado. Kreslí portrét otca alebo uja, prikresľuje niekoho k Osmidunčovi. Dokončuje Antivírus, park, peň pre veveričku, ovocie na strome, oči dieťaťa a oko fotoaparátu.

V. Nadväznosť písaniek na učebnicu Čítanka pre 2. ročník

1. Prepojenie tém, obsahová zhoda textov

Kladom je, že učiteľ môže vo väčšine prípadov s každou stranou pracovať aj na čítaní. Takmer na každú hodinu bola zaradená báseň, ktorá nadväzuje na obsah textu v čítanke. Následne myšlienku rozvíja a ponúka ďalšie využitie slovnej zásoby. Napríklad v mesiacoch september a október je prepojenie nasledovné:

Maliar slon (o slonovi, ktorého nakreslilo dieťa)	Upratovačka a rozhadzovači (o nafúkanom slonovi)
Sedmospáč (o lenivom Jožkovi, ktorý ťažko vstáva z postele)	Vladko, kde si? (o chlapcovi, ktorý zaspal do školy)
Kapustné hlavy (o kapuste, z ktorej bude kapustnica)	Bubák (v pivnici pri sude s kapustnicou hľadá dievčatko bubáka)
O drakovi (o drakovi, ktorý na futbale robieval dav)	Byť dráčikom je úžasné (rozhovor malého dráčika s vtáčikom)
Jeseň (o lastovičkách, ktoré sú na drôte ako noty)	Lastovičie rozprávky (o lastovičkách, ktoré odlietajú do Afriky)
Slimák (o živote a vzhľade)	Kto vyplazuje oči (o chlapcovi, ktorý pozoruje slimáka)
Bodry Bodrik (ako sa zmenil psík, ktorého krmili špenátom)	Tuláčik a Klára (o dievčatku, ktoré si zobralo túlavého psíka)
Tanečnice (o kukuričných poliach, do ktorých sa podľa úlohy skryjú prasiatka)	Budkáčik a Dubkáčik (o prasiatkach, ktoré odišli do sveta)
Somárik (o somárovi, ktorý robí somarinky)	Martuška a somárik (o dievčatku, ktoré malo svojho somárika)
Bundáš (o psíkovi, ktorý stráži ovce)	Starý Bodrik a vlk (ako slúžil starý psík bačovi)
Trúbka všetko vytrúbi (ako vyzerá ten, kto sa stále chváli)	Rozprávka o básniacom koníkovi (ako zvieratá chceli robiť všetko čo koník, hoci boli niekým iným)

Týmto spôsobom sú obsahovo previazané všetky texty z čítanky s básňami v písankách. Ďalšie mesiace vidno aj podľa názvov v časovo-tematickom pláne.

2. Čítanie s porozumením, práca s textom

Práca na každej strane vychádza z prečítaného textu a z porozumenia jeho obsahu, sledovania osobitostí a zaujímavostí. Zaradené sú rôzne typy cvičení, napr.:

Hľadanie a písanie príčiny podľa prečítaného, zmena textu, riešenie situácie, písanie správy, pokračovanie v deji. Požaduje sa zaujatie stanoviska k správaniu postáv, nabáda k vyhľadávaniu a ďalšiemu získavaniu informácii.

Voľne sa pretvárajú vety, hľadajú sa v texte prirovnania, tvoria odpovede na základe prečítaného. Opisujú sa rôzne veci, robí sa vlastná ilustrácia. Vymýšľajú sa ďalšie nadpisy k básni. Sledujú sa zaujímavosti na správaní zvierat, vtipne sa odpovedá na otázky. Tvorí sa nová situácia na základe prečítaného, vety o neskutočnom na základe výmyslov v básni. Žiaci využívajú slová z básne pri tvorení viet v sťažnosti, v správe do lesného rozhlasu. Dopĺňajú sa chýbajúce slová vo vetách. Zdôvodňuje sa správanie postáv, vyjadruje súhlas alebo nesúhlas. Sleduje sa zvukomalebnosť a použitie slov v básni. Zisťujú sa odpovede na otázky, ktoré sa viažu na text. Tvorí sa vety podľa obsahu básne, pochabé otázky. Vymýšľa sa veselý inzerát, s viacerými deťmi sa tvorí plagát.

Dieťa sa vyjadruje o tom, čo mu je príjemné a nepríjemné. Približuje sa mu atmosféra rôznych prostredí, ktoré sa môžu viazať k jeho zážitkom.

Okrem učebníc sa pracuje s rôznymi zdrojmi.

VI. Voľné písanie, vyjadrenie vlastných názorov

Písanky poskytujú dostatočný priestor aj pre vlastné vyjadrenie a voľné tvorenie viet. Žiaci píšú napr. nad čím rozmýšľa ich hlava, vítajú draka v obci, vymýšľajú, čo mohli zažiť prasiatka v kukurici, ako vtáčik poďakoval šípovému kríku za šípky, píšú na sklené okno korčuľami. Vymýšľajú adresu pani Zime, píšú pozdrav Mesiaca Slniečku, píšú o vylepšeniach ježibabinho lietajúceho stroja. Rozmýšľajú nad tým, čo sa mohlo udiať v Dolnej Strehovej vo štvrtok, ako by sa mal komín ospravedlniť streche, čo by mohli urobiť biele víly na rukavici. Vymýšľajú, z čoho by mohol byť vyrobený neskutočný snehuliak a tvoria vety o ňom. Píšú poučenie z rozprávky, alebo kedy s tatkom nie je nuda, o zážitkoch v lese a pod.

Kladom je, že na viacerých miestach sú podnety k vyjadreniu názorov a zdôvodnení dieťaťom. Je správne/nesprávne? Súhlasíš/nesúhlasíš s tým, že sa deti posmievali chlapcovi? Prečo si vybral autor ako hrdinu rozprávky chlapčeka malého ako hrášok? Čo myslíš? Napíš svoj názor. Napíš o tom, čo si nepraješ, neželáš.

Prepojenie učebníc pre 2. ročník so zôšitmi <i>Písanie a slohová výchova v 2. ročníku</i> – komunikácia písanou rečou			
	Mgr. Viera Damboráková PÍSANIE A SLOHOVÁ VÝCHOVA V 2. ročníku (komunikácia písanou rečou)	PaedDr. E. Dienerová, Mgr. M. Nosáľová, Mgr. Z. Hirschnerová, PhD.: Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl	Mgr. M. Nosáľová, PaedDr. E. Dienerová, PaedDr. A. Hirková: Čítanka pre 2. ročník základných škôl
Písanie a v 2. ročníku 1. zošit			
SEPTEMBER			
1. týždeň	<p>s. 4 HLAVA Hláska a písmeno. Význam slova. Sledovanie rovnakej veľkosti veľkých a malých písmen. Vkladanie písmen k, d, v, t pred alebo za slová, vznik nového slova. Dopĺňanie prvého písmena v slove. SLOH: Nad čím rozmýšľa tvoja hlava – tvorenie vety.</p> <p>s. 5 KRAJINA Zmena písmena v slove – zmena významu slova. Udržanie veľkosti písmen. Vynechanie písmen r, l, t v slovách, vznik nových slov. SLOH: Pozdravy. Pokračovanie básne. Vysvetlenie významu vety.</p>	<p>Poznáme písmená s. 10 Veľké a malé, písané a tlačené písmená, s. 11</p> <p>Poznáme písmená Zmena písmena v slove s. 12 SLOH: Vieme sa pozdraviť s. 7</p>	<p>M. Rúfus: Škola s. 2</p> <p>J. Navrátil: Materinská reč s. 3</p>

<p>2. týždeň</p>	<p>s. 6 SLON Zmena písmena v slove – zmena významu slova. Sledovanie sklonu písmen. Výber a dopĺňanie vhodného slova do slovného spojenia. Výber a dopĺňanie slov do básne tak, aby sa rýmovali. SLOH: Oslovenie – Prikáž malému slonovi, aby s niečím pomohol mame.</p> <p>s.7 SEDMOSPÁČ Zmena slabiky – zmena významu slova. Správne písanie horného zátrhu pri písmene m. Zámena prvej slabiky v slovách za slabiky: map-, cho-, lú-, sy-, myk-. Tvorenie slovných spojení z nových slov tak, aby mali zmysel. Dopĺňanie vynechaných slabík v básni Sedmospáč. SLOH: Predstavenie sa – Ako by sa Jožko predstavil nosorožcovi, keby býval v Afrike.</p>	<p>POZNÁME PÍSMENÁ s. 10</p> <p>POZNÁME PÍSMENÁ s. 12 SLOH : Dospelí sa predstavujú s. 13</p>	<p>D. Hevier Upratovačka a rozhadzovači s. 6</p> <p>M. Ďuričková: Vladko, kde si? s. 8</p>
<p>3. týždeň</p>	<p>s. 8 NA HUBÁCH Sledovanie zmeny významu slova. Nácvik plynulého písania slov. Priradovanie mena k chrobáčikom podľa jeho významu a zvukovej zhody na konci slova. Zdôvodnenie a doplnenie chýbajúcich slabík ľa, la do slov v básni podľa významu. SLOH: Nápis – Tvorenie nápisu na predajňu chrobáčikov podľa toho, čo sa v lese predáva.</p> <p>s. 9 KAPUSTNÉ HLAVY Spoznávanie samohlások v slovách. Správne písanie zátrhov pri písmenách D, k, L, K.</p>	<p>Písanie veľkých písmen v menách s.16 Sloh: Nápis s. 14</p> <p>SLOH: Vieme, komu tykáme a komu vykáme s. 15</p>	<p>M. Rázusová-Martáková: Žltá jeseň s. 12</p> <p>M. Jančová: Bubák s. 13</p>

	<p>Výber slov, v ktorých sú 3 samohlásky. Zvýraznenie prvej slabiky na začiatku verša.</p> <p>SLOH: Vykanie – Odpis textu básne Kapustné hlavy.</p>		
4. týždeň	<p>s. 10 O DRAKOVI Veta a slovo. Správne písanie zátrhov pri písmenách D, S, R, H. Tvorba dievčenských mien podľa mien dráčikov pre dračie dievčatá. Výber vhodného slova z trojice slov do textu básne O drakovi. SLOH : Privítanie – Víťanie draka v obci.</p> <p>s. 11 JESEŇ Hláska a písmeno Ch, ch. Tvarová podobnosť písmen C, G, ch, c. Dopĺňanie písmen H, C, G, ch do slov. Prepis písaných slov. Podčiarkovanie slov v básni, v ktorých je h alebo ch. SLOH: Rozlúčenie – O čom spievali lastovičky, keď sedeli na drôtoch? Výber vhodného slova a jeho vo vete podľa významu.</p>	<p>Začiatok a koniec vety SLOH: Vieme sa rozlúčiť s. 19</p> <p>Slová s písmenami Ch, Dz, Dž s. 20 SLOH: Vieme sa rozlúčiť s. 19</p>	<p>P. Gibey: Byť dráčikom je úžasné s. 14</p> <p>S. Štepka: Lastovičie rozprávky s. 16</p>
OKTÓBER			
1. týždeň	<p>s. 12 Slimák Slová s písmenami dz, dž. Vkladanie chýbajúcich skupín hlások -zd-, -žd-, -dz- do slov. Nahrádzanie slovných spojení inými slovami a vkładanie do viet. SLOH: SMS – správa pre slimáka. Písanie tlačenými písmenami.</p> <p>s. 13 HRÁŠOK Rozlišovanie písmen W, w, V, v, U, u. Písanie veľkého dolného zátrhu, vratný ťah. Prepis mien detí. Vkladanie písmen u alebo v do slov. Pamäťové písanie – dopĺňovanie slov do textu básne.</p>	<p>Slová s písmenami Ch, Dz, Dž s. 20</p> <p>SLOH: O troch trpaslíkoch a princeznej s. 25 Predstavenie sa.</p>	<p>R. Moric: Kto vyplazuje oči s. 18</p> <p>J. Pavlovič: Ako sa mrkva dožila najväčšej zimnej krásy s. 20</p>

<p>2. týždeň</p>	<p>s. 14 GAŠTAN Písmená Q a G. Odlišnosti písmen Q, G, q, g. Písané a tlačené písmená. Prepis mien psov. Dopĺňanie slov do textu podľa významu. SLOH: Návrh na plagát o predaj i gaštanov. Písanie veľkými tlačnými písmenami.</p> <p>s. 15 BODRÍK Spoluhlásky X, x. Utvrdenie správnej postupnosti písania písmen X, x. Odpis slov s písmenom X, x. Doplnenie slov s písmenom x do viet. SLOH: Ospravedlnenie s vysvetlením.</p>	<p>Písmená X, x, Y, y, W, w, Q, q s. 21 SLOH: Ako som prežil deň s 23</p> <p>Písmená X, x, Y, y, W, w, Q, q s. 21</p>	<p>B. Trilecová: Gaštany s. 22</p> <p>E. J. Groch: Tuláčik a Klára – Domov s. 26</p>
<p>3. týždeň</p>	<p>s. 16 TANEČNICE Rozlišovacie znamienka. Dopĺňanie chýbajúceho dlžňa, mäkčeňa, dvoch bodiek a vokáňa do slov vo vetách v písanom a tlačnom texte. Dopĺňanie diakritiky do časti básne Tanečnice. SLOH: Voľné tvorenie viet – O čom by mohla byť druhá časť básne?</p> <p>s. 17 SOMÁRIK Písmená a hlásky A, Á, a, á. Písanie slzy pri veľkom a malom písmene. Dopĺňanie písmen A, á, a, á do samostatných slov i do slov vo vetách. Skladanie slov zo slabík. SLOH: Súhlas/nesúhlas – Je správne, aby somárik jedol čokoládu a cukríky? Zdôvodnenie, odpoveď.</p>	<p>ROZLIŠOVACIE ZNAMENKA s. 28</p> <p>ROZDELENIE HLÁSOK s. 39 Samohlásky a, á s. 42</p>	<p>J. C. Hronský: Budkáčik a Dubkáčik s. 24</p> <p>M. Ďuričková: Martuška a somárik s. 28</p>

<p>4. týždeň</p>	<p>s. 18 RÁNO POD POĽANOU Samohlásky O, Ó, o, ó. Písmená s oválom. Skladanie mien zo slabík. Dopĺňanie písmen o/ô do slovných spojení. SLOH: Dokončenie básne.</p> <p>s. 19 TRÚBA Samohlásky E, e, é . Zátrh pri písmene Ě. Spájanie slabík do slov, prepís mien. Spoločné pomenovanie slov, vysvetlenie významu vety. SLOH: Blahoželanie – Ako by si poblahoželal/-a svojmu kamarátovi k umiestneniu v súťaži v hre na plechových dychových nástrojoch?</p>	<p>Samohlásky o, ó s. 49</p> <p>Samohlásky e, é s. 47</p>	<p>Slovenská ľudová rozprávka Starý Bodrík a vlk s. 30</p> <p>Krista Bendová : Rozprávka o básniacom koníkovi s. 32</p>
<p>NOVEMBER</p>			
<p>1. týždeň</p>	<p>s. 20 HÚSKY Slová so slabikami bä, pä, mä, vä, be, pe, me, ve, ba, pa, ma, va. Písanie bodiek nad ä. Vkladanie samohlásky ä alebo e do slov. Zámena slovných spojení za iné výrazy podľa významu. SLOH: Rôzne oslovenia – Ako voláme na húsky.</p> <p>s. 21 ŠÍPKY Samohlásky i, í Dopĺňanie krátkeho i a dlhého í do slov v texte. Správne písanie sklonovej čiary v písmene Ī . Vyhľadávanie mien, ktoré sa začínajú písmenami I v kalendári. Doplnenie dĺžňa na i v slovách, v ktorých chýba. SLOH: Poďakovanie – Ako by poďakoval vtáčik šípovému kríku za jeho plody?</p>	<p>Samohlásky ä s. 46</p> <p>Samohlásky i, í, y, ý s. 48</p>	<p>O. Sliacky: Húsky s. 35</p> <p>A. Minichová: Najsladšia mandarínka s. 36</p>

<p>2. týždeň</p>	<p>s. 22 ĽAD Samohlásky U, Ú, u, ú. Písanie dolných zátrhov. Písanie dĺžňa nad písmeno ú. Dopĺňanie samohlásky U, u, ú do mien. Výber a doplnenie chýbajúcich slabík mu/mú, hu/hú, ru/rú, bu/bú, nu/nú do slov. Vkladanie tvrdých spoluhlások h, ch, k, g do slov vo vetách. SLOH: Písanie odkazu – Aký odkaz by svojimi stopami napísali vtáky znalcom vodných vtákov na sklenom okne jazera?</p> <p>s. 23 MEDVEĎ Samohlásky y, ý. Písanie vratného ťahu pri písmene Y, y. Písanie tlačnými písmenami. Spájanie poprehadzovaných slabík, tvorenie mien. Doplnenie jedného z dvoch ponúkaných slov do piesne Medveď na lyžiach. SLOH: Inzerát – Medveď Mišo si chce kúpiť lyže.</p>	<p>Samohlásky u, ú, U, ú s. 50.</p> <p>OPAKOVANIE – Samohlásky s. 51</p>	<p>L. Kuchta: Sklár čarodej s. 37</p> <p>M. Labuda: Príprava na zimný spánok s. 38</p>
<p>3. týždeň</p>	<p>s. 24 ZIMA Samohlásky . Dodržanie osobitostí písanie samohlások. Výber a dopísanie prvého písmena – A, E, I, O alebo U do mena. Výber a vkladanie slov do textu básne podľa významu. SLOH: Adresa – Vymýšľanie a písanie adresy pani Zime.</p> <p>s. 25 DŽBÁN Dvojhĺasky ia, ie, iu a slabiky ja, je, ju. Dodržanie vratného tvaru pri písmenách i/í. Dopĺňanie častí slova: ihli, mo, čme, pas pred slabiky s dvojhĺaskou. Výber a prepís slov s dvojhĺaskami ia, ie, iu. Vyznačovanie slov s dvojhĺaskou v básni. SLOH: Pozdrav slniečku – Použitie slov z básne vo vlastných vetách.</p>	<p>Samohlásky – opakovanie s. 51</p> <p>Dvojhĺasky s. 53</p>	<p>D. Hevier: Uzimená nočná košeľa s. 41</p> <p>M. Rázusová-Martáková: Mesačikove úbehy s. 40</p>

DECEMBER			
1. týždeň	<p>s. 26 METELICA Dvojhĺasky ia, ie, iu a slabiky ja, je, ju. Dodržanie vratného tvaru pri písmenách i/í. Doplnenie dvojhĺasok ia, ie medzi spoluhlĺasky. Skladanie viet z dvoch častí. Úloha na porozumenie textu. SLOH: Vlastný vynález – voľné tvorenie viet.</p> <p>s. 27 BACIL Dvojhĺaska ô. Písanie vokáňa. Tvorba a písanie slov na slabiky, v ktorých je ô. Použitie slov s dvojhĺaskou ô alebo hlĺaskou o. SLOH: Odovzdanie informácie – Čo by ti poradila tvoja lekárka, aby ťa nenapadol chrípkový bacil?</p>	<p>Dvojhĺasky s. 55</p> <p>Dvojhĺasky s. 57</p>	<p>M. Ferko: Ufák s. 42</p> <p>Koľko je dní do Vianoc? s. 44</p>
2. týždeň	<p>s. 28 KAPRÍK Tvrde spoluhlĺasky H/h, Ch/ch, K/k, G/g. Rozlíšenie spoluhlĺasok a písmen h/k. Dopĺňanie prvého písmena K, G alebo H do mien. Doplnenie vhodných slovných spojení do básne. SLOH: Rozlúčenie – poďakovanie sa predavačovi v obchode.</p> <p>s. 29 LAMPÁŠIK Tvrde spoluhlĺasky D/d, T/t, N/n, L/l. Dopĺňanie veľkých písmen do mien. Dopĺňanie prvého písmena T, D, L alebo N do každého mena. Vyznačovanie slov, v ktorých sú tvrdé spoluhlĺasky d, t, n alebo l. SLOH: Voľné písanie – Čo ťa zaujalo v predchádzajúcom texte? Zaujatie stanoviska.</p>	<p>TVRDÉ A MÄKKÉ SPOLUHLĀSKY s. 57 Tvrde spoluhlĺasky h, ch, k, g s. 60</p> <p>Tvrde spoluhlĺasky d, t, n, l s.58</p>	<p>P. Štefánik: Čo si kapry rozprávali s. 44</p> <p>J. Bodnárová: Ako sme čakali na Vianoce s. 45</p>

<p>3. týždeň</p>	<p>s. 30 VIANOČNÝ STROMČEK Tvrde slabiky hy, chy, ky, gy. Písanie slučiek v písmenách H, G, Ch, y. Dopĺňanie slabiky Ky-, Gy-, Hý-, Chy- do dvojíc slov a názvov obcí. Vyznačenie tvrdých spoluhlások h, ch, k, g v básni. SLOH: Vianočný pozdrav – voľné písanie. Čo by si prial spolužiakovi, ktorý musí byť cez Vianoce v nemocnici?</p> <p>s. 31 SNEHOBOR Tvrde slabiky hy, chy, ky, gy. Dodržanie vratného ťahu pri písmenách h, ch, k, p, v. Dopĺňanie slov s tvrdou slabikou do slovných spojení. Výber slova z dvoch slov opačného významu, ponechanie v básni. Sloh: Podanie informácie – Vymysli a povedz, čo by sa mohlo udiat vo vašej obci, ak by napadlo veľa snehu.</p>	<p>Tvrde spoluhlásky s. 61</p> <p>Tvrde slabiky s. 63 SLOH: BLAHOŽELANIE s. 81</p>	<p>L. Friedová: O vianočnom stromčeku s. 46</p> <p>K. Bendová: Meluzína s. 48</p>
JANUÁR			
<p>1. týždeň</p>	<p>s. 32 AUTO Tvrde slabiky dy, ty, ny, ly. Sledovanie spojených zátrhov pri písmene y, h, n. Priraďovanie slov, ktoré patria podľa významu k sebe. Vyznačenie spoluhlások d, t, n, l v básni. SLOH: Príprava na opis – Krátky opis hračky.</p> <p>s. 33 STRECHA a KOMÍN Tvrde slabiky dy, ty, ny, ly. Vzdialenosť slov v riadku. Písanie tlačenými písmenami. Vkladanie slov do slovných spojení podľa významu (práca v dvojiciach). Vyhľadávanie tvrdých spoluhlások v básni. Sloh: Ospravedlnenie sa – Ako sa ospravedlní komín streche?</p>	<p>Tvrde slabiky s. 63</p>	<p>M. Válek: Január s. 48</p> <p>V. Ferko: Kominári – čierni chlapci s. 49</p>

<p>2. týždeň</p>	<p>s. 34 CENCÚLE Slová s tvrdou slabikou ly/lý. Sledovanie sklonu písmen. Hľadanie slov s podobným významom. Čítanie s porozumením, hľadanie odpovede na otázku v prečítanom texte. SLOH: Dotvorenie ilustrácie – opis ilustrácie.</p> <p>s. 35 ĎATEĽ Slová s tvrdou slabikou ly/lý. Tvarovo podobné písmená – L, S, Š, Z, Ž. Zdôvodňovanie a doplňanie vynechaného ly/lí do slov. Dopisovanie vynechaných slov v básni. Sloh: Opis živočícha – Ako vyzerá ďateľ a čo robí?</p>	<p>Slová so slabikou ly, lý s. 62</p>	<p>M. Ďuríčková: Studená návšteva s. 50</p> <p>L. Kvasnička: Hýle s. 53</p>
<p>3. týždeň</p>	<p>s. 36 FAŠIANGOVÝ HOROR Tvrde spoluhlásky, tvrdé slabiky – opakovanie Sledovanie výšky písmen. Vkladanie slabík ky, gy, chy, chy do slov. Vyznačovanie slov s tvrdou spoluhláskou. SLOH: Opis predmetu – Ako vyzerá ozembuch a ako sa na ňom hrá?</p> <p>s. 37 LÍŠKIN KOŽUCH Slová so slabikou ly/lý. Správne písanie slučiek v slovách. Vkladanie slabík ly/lý do dvojíc slov. Doplňanie prvého slova v každom verši básne. SLOH: Tvorba nadpisu – Vymysli k básni o líške tri iné nadpisy.</p>	<p>Slová so slabikou ly, lý s. 62</p>	<p>Fašiangové časy s. 54</p> <p>Slovenská ľudová rozprávka Medveď a líška s. 56</p>

Písanie a slohová výchova v 2. ročníku 2. zošit			
FEBRUÁR			
1. týždeň	<p>s. 2 HUS V ZIME Mäkké spoluhlásky c, dz, j. Podobnosť skupín písmen dz/zd, dz/dr. Výber vhodného slova do viet podľa významu. Vyznačovanie mäkkých spoluhlásky c a j v texte básne. SLOH: Zdôvodnenie – Prečo sa hus zmenila na zimný biely strom?</p> <p>s. 3 GAJDULIENKA Mäkké spoluhlásky Č/č, Dž/dž, Ž/ž, Š/š. Sledovanie plynulosti písania. Dopĺňanie slov so spoluhláskami dž, ž, č, š do viet podľa významu. Tvorenie nového slova na základe zvukovej podobnosti. Zvýraznenie mäkkých spoluhlások c, š, č v texte básne. SLOH: Rozhovor – Tvorba vtipnej odpovede na otázku .</p>	<p>MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY s.64</p> <p>MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY č, dž, š, ž s. 65</p>	<p>J. Pavlovič: On nič, on muzikant s. 58</p> <p>Tancuj, tancuj s. 59</p>
2. týždeň	<p>s. 4 TETROV Mäkké slabiky ci, dzi, ji. Sledovanie vratného ťahu, bodka na i, j. Výber vhodného slova jeho doplnenie do vety podľa významu. Vyhľadávanie slov v básni, v ktorých sú mäkké spoluhlásky c a j. SLOH: Zisťovanie informácií– Čo ťa zaujalo na tetrovovi?</p> <p>s. 5 SNIEŽIK Mäkké slabiky či/čí, dži/dží, ži/ží, ši/ší. Rozlíšenie mäkkej slabiky s dĺžňom a bez dĺžňa. Skladanie slov zo slabík, vpisovanie vhodného slova do vety podľa významu. Vyznačovanie slov, v ktorých je ži, či, ši v texte básne. SLOH: Voľné písanie – Tvorenie viet podľa textu básne.</p>	<p>MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY c, dz, j s. 66</p>	<p>L. Kuchta : Snežná tabuľa s. 61</p> <p>J. Pavlovič: Ako si zima našetrila snehu s. 62</p>

<p>3. týždeň</p>	<p>s. 6 SMIECHULIAK Mäkké spoluhlásky Ď/ď, Ť/ť, Ň/ň, Ľ/ľ. Písanie mäkkých na veľké i malé spoluhlásky. Tvorenie mien pre snehuliakov – pridávanie druhej časti slova -guľko, -gúľaj, -guľa, -guľka k prvej. Zmena významu slova pri pridávaní rôznych predpôn k slovotvornému základu. SLOH: Zdôvodnenie – Z čoho by mohol ochorieť smiechuliak?</p> <p>s. 7 MAČKYŠOU Mäkké slabiky di, ti, ni, li. Vzdialenosti medzi písmenami – čitateľnosť. Vkladanie chýbajúcich mäkkých slabík Di, ti, Ni, li, ni do slov. Dopĺňanie mäkkej slabiky li do slov v básni. SLOH: Vyjadrenie nesúhlasu – Čo sa ti nepáčilo pri cestovaní vlakom?</p>	<p>MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY Ď, Ť, Ň, Ľ s. 67</p>	<p>D. Hevier: Pätnásť múdrych doktorov s. 63</p> <p>H. Zelinová: Mňau, mňau, mňau... s. 64</p>
<p>4. týždeň</p>	<p>s. 8 VTÁK SI ZOBÁK LADÍ Mäkké slabiky di, ti, ni, li. Písané a tlačené písmená. Výber a doplnenie jednej z dvojíc slabík tí/tý, ní/ny, lí/ly (ktorú vyslovíme mäkko alebo tvrdo) do slovných spojení. Doplnenie slov ladí, ľady, vlny do viet. SLOH – Písanie e – mailu spolužiakovi o situácii, ktorá sa udiala na jar.</p>	<p>DE, TE, NE, LE, DI, TI, NI, LI s. 68</p>	<p>K. Ondrejka: Bim-bom (detská hra) s. 67</p>

MAREC			
1. týždeň	<p>s. 9 ZATVÁRANKA Mäkké slabiky dia, tia, nia, lia, die, ..., diu... Pripájanie písmen, ktoré sa končia zátrhom. Priradenie slova k jeho významu. Zvýraznenie slov, ktoré sa rýmujú v texte básne. SLOH: Voľné tvorenie viet – Ako vyzerá les, keď sa večer zatvorí? Aké farby v ňom vidíš? Čo počuješ?</p> <p>s. 10 DROZDY Slabiky di, ti, ni, li, ktoré tvrdo vyslovujeme. Pripájanie písmen, ktoré sa končia zátrhom. Doplnenie slov do viet podľa významu. Výber a podčiarkovanie najdôležitejšieho v básni. SLOH: Telefonický rozhovor – V lese nájdeš spadnuté hniezdo... Komu by si zatelefonoval/-a? Čo by si mu povedal/-a?</p>	<p>DE, TE, NE, LE, DI, TI, NI, LI s. 69</p> <p>Tvrde slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li s. 70</p>	<p>K. Ondrejka: Bim-bom (detská hra) s. 67</p> <p>Ľ. Feldek: Škorec výletník s. 68</p>
2. týždeň	<p>s. 11 MEDOVNÍKOVÁ CHALÚPKA Mäkké slabiky de, te, ne, le. Písanie veľkej a malej slučky. Vkladanie slabík do slov tak, aby vzniklo meno. Písanie odlišných viet, v ktorých sa použije rovnaké slovo. Zisťovanie počtu mäkkých slabík de, te, ne, le v každej vete. SLOH: Rozprávame rozprávku . Poučenie z rozprávky.</p> <p>s. 12 TRI KOZLIATKA Mäkké slabiky de, te, ne, le. Písanie malej slučky. Doplnenie mäkkých slabík de, te, ne, le do slov. Kto mohol povedať vety? Výber alternatívy – priradenie vety. SLOH: Komiks – Doplnenie rozhovoru postáv v rozprávke.</p>	<p>de, te, ne, le, di, ti, ni, li s. 68 SLOH: Rozprávame rozprávku s. 106 Medovníková chalúpka s. 106</p> <p>de, te, ne, le, di, ti, ni, li s. 72</p>	<p>P. Dobšinský: Medovníková chalúpka s. 70</p> <p>F. Hrubín: O nepodarených kozliatkach s. 73</p>

<p>3. týždeň</p>	<p>s. 13 DLHONOS Tvrdá výslovnosť slabík de, te, ne, le. Sledovanie rovnakého sklonu písmen. Výber štvorslabičných slov z viacslabičných. Farebné odlíšenie slov podľa slabiky, ktorá sa v nich nachádza. Sledovanie samohlások v texte básne. SLOH: Vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu – Čo by si povedal/-a tomu, kto sa posmieva tvojmu kamarátovi.</p> <p>s. 14 JANKO HRAŠKO Mäkké spoluhlásky, mäkké slabiky – opakovanie. Úhľadnosť v súvislom texte. Doplnenie chýbajúceho i/í, y/ý do slov v súvislom písanom texte, v obrázkovom písaní. SLOH: Príprava na opis postavy – Tvorenie viet o Jankovi Hraškovi.</p>	<p>OPAKOVANIE – SPOLUHLÁSKY s. 74</p>	<p>Eskimácka rozprávka: Líštička a hlaváč s. 75</p> <p>Janko Hraško s. 76</p>
<p>4. týždeň</p>	<p>s. 15 KEDY MÁ PÚPAVA SVIATOK Slabiky -li na konci slova. Určovanie hlások. Sledovanie výšky písmen. Vkladanie slov do slovných spojení podľa významu. Určenie počtu spoluhlások v každom riadku básne. Sloh: Pranie, želanie – Čo želaš starým rodičom?</p> <p>s. 16 SLÁVIK Jednoslabičné slová. Písmená so slučkami a zádržmi. Dokončenie mien podľa prvého písmena. Rozdeľovanie slov na slabiky. SLOH: Tvorenie viet podľa „pavúka“ – Kde a aké zvuky v lese počuť?</p>	<p>OPAKOVANIE – SPOLUHLÁSKY s. 74 SLOH: Blahoželanie s. 81</p> <p>VETA, SLOVO, SLABIKA, HLÁSKA s. 76</p>	<p>Keď slnce zasvieti (ľudová riekanka) s. 79</p> <p>Kukulienka (ľudová pieseň) s. 79</p>

APRÍL			
1. týždeň	<p>s. 17 LASTOVIČKY Jednoslabičné slová. Správne písanie veľkého a malého zátrhu, pripájanie. Zmenšenie počtu hlások v slove, tvorenie jednoslabičných slov. Vyhľadávanie slov, ktoré vyjadrujú, čo urobili lastovičky. SLOH: Tvorenie viet na dve vymyslené mená lastovičiek.</p> <p>s. 18 JAMKA PRE GULŔOČKU Viacslabičné slová. Spoluhlásky I/Í. Písanie dĺžňa nad písmeno Í. Dopĺňanie dĺžňov do slov. Písanie troch rôznych možností na jednu otázku. Určovanie počtu slabík v každom riadku . SLOH: Písanie pokračovania básne.</p>	<p>JEDNOSLABIČNÉ SLOVÁ s. 78</p> <p>VIACSLABIČNÉ SLOVÁ s. 79</p>	<p>Ľ. Podjavorinská: Čin-Čin s. 80</p> <p>M. Šurinová: Marec s. 82</p>
2. týždeň	<p>s. 19 RADUJTE SA, SMUTNÉ VŘBY Viacslabičné slová. Spoluhlásky r/ř. Písanie dĺžňa nad ř. Rozdeľovanie viacslabičných slov na slabiky. Dopĺňanie slov so spoluhláskou ř do slovných spojení. Nahradenie slovného spojenia iným výrazom. Vyhľadávanie spoluhlásky ř v básni. SLOH: Vymýšľanie piesne, ktorú spieva bystrý potok podľa obsahu básne.</p> <p>s. 20 ZVONČEKOVÉ PÍSMO Jednoslabičné a viacslabičné slová. Plynulosť pri písaní slov. Tvorenie viacslabičných slov – zdrobneniny. Pridávanie druhej časti slova k jednoslabičným slovám. Rozdeľovanie slov v básni na slabiky. SLOH: Adresa prijímateľa a odosielateľa</p>	<p>OPAKOVANIE – SLOVO, SLABIKA, HLÁSKA s. 83 SLOH: O TROCH TRPASLÍKOC A PRINCEZNEJ s. 84 – Práca s encyklopédiou</p> <p>SLOH: Píšeme listy s. 86</p>	<p>H. Zelinová: Rozprávka o maľovanom vajíčku s. 84</p>

3. týždeň	<p>s. 21 PLETIEME MY REŤAZ Slovo, slabika, hláska Pomer veľkých a malých písmen. Vymýšľanie činnosti (slovies), podľa prvého písmena slova. Doplňanie mien dievčat podľa dní v týždni. SLOH: Zaujatie stanoviska – Akú hru sa rád/-a hráš ty?</p> <p>s. 22 TRI GROŠE Veľké písmeno v názve diela Osobitosti tlačeného písma. Tvorenie nových názvov rozprávky. SLOH: Vyhľadávanie informácií o dvoch rôznych autoroch, ktorí napísali rovnakú rozprávku.</p>	<p>OPAKOVANIE – SLOVO, SLABIKA, HLÁSKA s. 83</p> <p>OPAKOVANIE – SLOVO, SLABIKA, HLÁSKA s. 83</p>	<p>Na smolu s. 86 (ľudová hra)</p> <p>P. Dobšinský : O troch grošoch s. 88</p>
4. týždeň	<p>s. 23 DEDKO VETY Písanie znamienok ?, !, . Doplňovanie znamienok ?, ., ! do viet. Vyhľadávanie trojslabičných slov. Podčiarkovanie trojslabičných slov. SLOH: Vyjadrenie pocitu – Kedy ti je s dedkom veselo a príjemne?</p>	<p>VETY s. 90</p>	<p>F. Hrubín : Rozprávka o repe s. 90</p>
MÁJ			
1. týždeň	<p>s. 24 MAMKINE DLANE Oznamovacia veta. Slová a vety – veľkosť a hustota písmen. Oslovenie – doplnenie svojho mena do vety. SLOH: Príprava na opis – Napíš pekné vety o svojej mame (alebo o tom, koho máš veľmi rád/rada).</p>	<p>OZNAMOVACIE VETY s. 90 SLOH: ADRESA s. 102</p>	<p>Moja mama, mamička s. 92</p>

	<p>s. 25 KLÚČOVÁ DIERKA Oznamovacia a rozkazovacia veta. Sledovanie úhľadnosti písma. Rôzne oslovenia otca. Doplnenie znamienok na konci vety v básni. SLOH: Vyjadrenie priania – Kto by ťa mal vždy čakať za kľúčovou dierkou?</p>	<p>SLOH: PÍŠEME LISTY s. 103</p>	<p>J. Navrátil: Mamičkinu pod' s. 93</p>
2. týždeň	<p>s. 26 POCHABÉ OTÁZKY Opytovacia veta. Písanie znamienok na konci vety. Tvorenie otázky podľa prečítaného textu. Doplnenie znamienok za každou vetou v básni. SLOH: Inzerát – Hľadá sa pes Osmidunčo tety spisovateľky Kristy Bendovej.</p> <p>s. 27 ANTIVÍRUS Opytovacia veta. Celková úprava zošita. Písanie odpovede na otázku – Kto je tvoj najlepší priateľ? Prečo? Vyznačenie slov, ktoré vyjadrujú činnosť počítačového vírusu. SLOH: Zdôvodnenie – Prečo nemôže byť počítač tvoj najlepší priateľ?</p>	<p>OPYTOVACIE VETY s. 94 SLOH: Inzerát O troch trpaslíkoch a princeznej s. 105</p>	<p>K. Bendová: O načisto obrátenej krajine s. 96</p> <p>J. Blašková: Ako si mačky kúpili televízor s. 97</p>
3. týždeň	<p>s. 28 MECHÚRIK KOŠČÚRIK Rozkazovacia veta. Písanie znamienok na konci vety. Vymýšľanie mien zvierat podľa zvukov, ktoré vydávajú. Výber slovných spojení a dopĺňanie druhej časti vety. SLOH: Riešenie problému – Kam by si sa vybral/-a, keby ti bolo všakovak?</p>	<p>ROZKAZOVACIE, ZVOLACIE A ŽELACIE VETY s. 97 SLOH: Ako išlo vajce na vandrovkú s. 108</p>	<p>J. Cíger Hronský: Žabky s. 100</p>

	<p>s. 29 PAPIER ZNESIE VŠETKO Rozkazovacie vety. Tlačené a písané, veľké a malé písmená. Dopĺňanie slov so spoluhláskou f do viet. Čo všetko sa môže s papierom urobiť? Vpisovanie slov do textu malými tlačenými písmenami. SLOH: Nápis –Tvorenie nápisov na tabuľky pred školou.</p>		<p>D. Hlavatá: O lietajúcom papieri s. 103</p>
4. týždeň	<p>s. 30 VEVERIČKY Dvojbodka, čiarka, bodky. Písanie dvojbodky. Tlačené a písané písmená. Skladanie viet z dvoch častí. Sledovanie použitia dvojbodky, bodky a čiarky. Sledovanie znamienok v básni. Sloh: Tvorenie odpovede na otázku podľa textu básne.</p> <p>s. 31 HUSLIČKY Vety. Čiarka, bodka, tri bodky Utvrdenie správneho písania oválov v písmene G. Zmena oznamovacej vety na rozkazovaciú, písanie čiarok. Vyhľadávanie odpovede na otázku v básni. SLOH: Plagát – tvorenie podľa nápovedy.</p>	<p>ROZKAZOVACIE, ZVOLACIE A ŽELACIE VETY s. 97 SLOH: ROZPRÁVAME, AKO VYZERÁ SVET OKOLO NÁS s. 110 (ZOO) Získavanie informácií – Plagát s. 112</p>	<p>H. Zelinová: O červenom smreku s. 104</p> <p>J. Pavlovič: Lesík s. 107</p>
JÚN			
1. týždeň	<p>s. 32 SPLNENÉ SNY Zátvorky. Správny tvar a veľkosť zátvoriek. Vyjadrenie vlastných túžob. SLOH: Rozšírenie textu básne podľa nápovedy.</p>	<p>OPAKOVANIE – VETY s. 100 Príbeh – Stratená peňaženka s. 113</p>	<p>S. Čaňová: Farebný svet s. 109</p>

	<p>s. 33 Origami Pomlčka. Správne polozenie pomlčky. Čítanie a písanie cudzích mien. Použitie pomlčky. Vyznačenie mäkkých slabík v texte. SLOH: Písanie viet podľa obrázkov.</p>	<p>ČO SME ZAŽILI s. 115 Rozprávanie o zážitku</p>	<p>K. Pém: FUMIKO s. 111</p>
2. týždeň	<p>s. 34 AKÝ JE TO VTÁK Vety – rozšírenie. Odlíšenie malého zátrhu pri písmene r a vlny pri písmene z. Výber a vkładanie slov do slovných spojení, vkładanie slovných spojení do básne podľa významu. SLOH: Hodnotenie obrázka – Písanie viet o obrázku.</p> <p>s. 35 STROM Zúženie vety . Čitateľnosť, dodržanie tvarov písmen. Vynechanie slov z vety, zúženie. Rozšírenie každého riadku básne o nové slová. SLOH: Ospravedlnenie – Ako sa ospravedlniť za vzniknutú škodu.</p>	<p>ČO SME SA NAUČILI s. 114</p> <p>NA ZÁVER Rozprávka o stratenej reči s. 116</p>	<p>E. Gašparová: Ako čerešne oklamali chlapca s. 115</p>
3. týždeň	<p>s. 36 BYSTRINA Slová s podobným významom. Podporenie ľahkosti a plynulosti písania. Nahradenie vyznačených slov vo vete inými slovami. Nahradenie vyznačeného slova iným slovom v texte básne. SLOH: Vyhľadanie informácie, zdôvodnenie. Prečo je rak riečny vzácny?</p>	<p>ČO SME SA NAUČILI s. 114 PÍSANIE LISTU s. 117</p> <p>SLOH: Využitie elektronickej pošty s. 104</p>	<p>E. Čepčeková: Najväčšie zrkadlo s. 116</p>

	<p>s. 37 FOTOAPARÁT Voľné tvorenie viet. Podporenie úhládnosti písania. Použitie slovného spojenia vo vete. Doplnenie dĺžňov v básni. SLOH: Tvorenie viet na základe pozorovania okolitej skutočnosti</p>		<p>L. Kuchta: Najvzácnější dar s. 117</p>